

Святошнюк А. Л.,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ДОГОВІР АУТСОРСИНГУ: ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ

Цивільний кодекс України (далі – ЦК) [1] не містить окремих норм щодо укладення договорів аутсорсингу, хоча загальні принципи укладення договорів передбачені ЦК України. Так, ст. 6 ЦК закріплює право укладати договори, що «не передбачені актами чинного цивільного законодавства, але відповідають загальним засадам цивільного законодавства»

Статтями 626, 627 ЦК України передбачена можливість сторін укладати договори, що не повинні суперечити законодавству. Так, сторони мають право укладати договори, що за своєю юридичною природою є змішаними, в яких містяться елементи різних договорів, що передбачені законодавством. Крім того, ст. 638 ЦК України закріплює основні вимоги до укладення договорів.

Разом з тим, звертаючи увагу на те, що сторонами договору аутсорсингу є: замовник аутсорсингу (клієнт), надавач послуг аутсорсингу (зазвичай, профільна компанія), виконавці аутсорсингу (робітники).

Так, оскільки договір аутсорсингу містить елементи трудових (аутстафінг) та цивільних правовідносин (надання послуг) – при укладен-

ні зазначеного договору слід застосовувати норми цивільного та трудового законодавства¹.

Однак, слід зазначити, що аутстафінг фактично є «орендою персоналу». Останнє суперечить нормам чинного ЦК, адже ст. 760 ЦК України зазначає, що предметом оренди можуть бути лише майно/річ або майнові права [1], оренда персоналу законом не передбачена. Зокрема, на практиці все більше набувають актуальності договори аутсорсингу персоналу.

Так, для укладення договору аутсорсингу слід брати до уваги норми Глави 63 ЦК України (в частині надання послуг) та норми Кодексу законів про працю України (в частині аутстафінгу). У такому випадку має місце «розщеплення трудових відносин».

Міжнародна організація праці дає таке визначення «розщеплених (або тристоронніх) трудових відносин: «...це поняття стосується ситуацій, коли «працівники, які наймаються підприємством («постачальником»), виконують роботи для третьої сторони («користувача»), якій роботодавець постачає робочу силу або надає послуги» [2, с. 3].

Однак, слід зазначити, що договір оренди персоналу (аутстафінгу) має деякі переваги порівняно із трудовим договором, що укладається між надавачем послуг аутсорсингу та робітниками.

Договір оренди персоналу дозволяє швидко замінити найманих працівників у разі потреби, не витрачаючи на це додатковий час та кошти. Крім того, за вказаним договором надається можливість найму працівників на короткий проміжок часу (наприклад, на виконання певної роботи, сезонної роботи та інше).

Таким чином, для укладення договору аутсорсингу пропонується застосування змішаного договору. Відповідно до ч. 2 ст. 628 ЦК України сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір).

До відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору.

¹ Докладніше див.: Юридичне оформлення аутсорсингових правовідносин: питання теорії та практики // Матеріали науково-практичної конференції присвяченої пам'яті Ю. С. Червоного (листопад, 2017 р., м. Одеса). Одеса: Астропринт, 2017. С. 52–58.

Отже, оскільки договір аутсорсингу має складну структуру, при укладенні зазначеного договору пропонується укладення змішаного договору, який включає в себе два види правовідносин: цивільно-правові – правовідносини з надання послуг (між замовником (клієнтом) та профільною організацією (аутсорсером), та трудові правовідносини – між аутсорсером та найманими працівниками.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіц. сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Назва з екрана.

2. Курзина М. Защита прав работников в условиях заемного труда: перспективы для Украины [Електронний ресурс] / М. Курзина. – Режим доступу: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/08632.pdf>. – Назва з екрана.

Сигидин М. М.,
кандидат юридичних наук, консультант
Першої київської державної нотаріальної контори

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАМІНУ СТОРОНИ У КОРПОРАТИВНОМУ ДОГОВОРІ

З огляду на актуальність дослідження правової природи корпоративного договору як цивільно-правової договірної конструкції, значний науковий інтерес становлять різноманітні питання, пов'язані із його укладенням. Одним із них є питання заміни сторін у корпоративному договорі. Оскільки можливість бути учасником цього виду цивільно-правових договорів опосередковується наявністю в особи певного обсягу корпоративних прав, то відповідно у випадку їх відчуження участь особи у корпоративному договорі припиняється. У такій ситуації виникає питання: чи стає новий власник корпоративних прав стороною корпоративного договору, укладеного за участю попереднього власника, таким чином замінюючи його у договірному зобов'язанні?